

ДИЙН УЕСЛИ СМИТ ЕДИН ПОСЛЕДЕН ТАНЦ

Превод от английски: Григор Гачев, 1998

chitanka.info

— Помниш ли ме? Сънуваше ме и миналата нощ.

— Отново ли сънувам?

Тя се усмихна със слаба усмивка, като че ли той беше дете и беше засегнал някоя тайна на възрастните.

— Може би.

Тя разтърси глава, освобождавайки дългата си кестенява коса от отвора на деколтираната блуза.

— Защо? — попита той. — Защо тук?

— Тук се уговорихме да се срещнем.

Тя се завъртя около себе си като в детска игра, размахвайки ръце към подстриганата трева, храстите и полупразния паркинг. Светлината от вратите и прозорците на орфания от времето старчески дом проблясваше в косата ѝ, отразена във вълни от чистота и младост.

След последното бавно завъртане тя спря и се обърна към него.

— Ти май наистина не ме помниш, нали, Бил?

Паметта му се поразмърда слабо, но откри само празнота. Отговорът беше някъде тук, трептеше в сянката в ъгълчето на окото му. Но той беше стар и напоследък беше забравил умението да осветява тези ъгли и да повиква спомените, които му трябва, и когато му трябва. Той поклати глава и погледна надолу към пътеката и бастуна си.

— Това няма значение — каза тя. — Тази нощ ще ти остави много нови спомени. Хвърляй този халат и бастуна. Предстои ни да танцуваме.

Смехът ѝ беше звънлив и нежен като камбанка. Тя направи реверанс към въображаем партньор. След това, преструвайки се, че танцува с него, се плъзна по пътеката към града.

Той погледна назад през рамо към старческия дом, където живееше. След това отново към нея. Като дете, застанало на входа на цирка, което маха на родителите си да побързат, тя спря и му махна с ръка.

Той беше на осемдесет и седем години. Не можеше дори да се спомни как е станал от леглото, толкова повече как е дошъл до паркинга. Как можеше тя да очаква от него да танцува? И коя беше тя? Той поклати глава. Беше сънувал напоследък какво ли не. Какво значение имаше, ако и това беше просто сън?

Той премести бастуна си напред и повлече десния си крак в малка крачка над една пукнатина през пътеката. Това щеше да му отнеме време, но, по дяволите, това си беше негов сън. Смяташе да я последва, поне за малко.

Левият му крак се изравни с десния и бастунът отново се премести напред. Внезапно му се зави свят. Господи, той умираше! Утре сутринта щяха да намерят тялото му проснато в храстите. Ама че начин да си отидеш. Той се опря на бастуна. Може би щеше да успее да се прибере обратно в леглото, ако световъртежът престанеше. Но не преставаше. И, все пак, усещането не приличаше на смъртта, както си я представяше той.

Гърбът му се изправи. Краката му придобиха стабилност. Страдащата от артрит лява ръка увисна спокойно, без болка. Той разгърна рамене и за пръв път от десетилетия насам се зарадва на усещането на мускулите си. Премигна няколко пъти. Погледът му се избистри и световъртежът отмина.

Сега вече знаеше, че сънува. Беше отново млад.

Надолу по пътеката Сузана изръкопляска и се разсмя. Сега той си спомняше. Името ѝ беше Сузана. Срецнаха се миналата нощ на тази пътека, докато се разхождаха. След това танцуваха и разговаряха чак до сутринта.

Той хвърли бастуна край пътеката и се измъкна от стария халат, който миришеше на болница. Беше облечен в широки панталони и фланелка в бронзов цвят. Предишната нощ панталоните бяха сини, а фланелката — бяла. Сузана се беше почувствувала неудобно, защото беше оставила червило по якичката му по време на един танц. Боеше се, че няма да се изчисти. Той не можеше да си спомни изобщо някога да е имал такава фланелка, още повече пък да я е обличал тази нощ.

Обърна се и погледна към стария дом за възрастни нагоре по склона на хълма. Сестрата му беше помогнала да си легне преди не повече от двадесетина минути. Какво всъщност ставаше?

Допирът на ръката на Сузана до рамото му го стресна.

— Спомняш ли си?

Той кимна.

— Всичко, освен това как се оказах тук. Как е възможно да се чувствавам така? Сигурно съм умрял. Това трябва да е. Или сънувам.

— Не зная — каза тя. — Пък и какво значение има? Имах нужда да бъда тук, и мисля че и ти също. Искам да танцувам и да се смея пак. И ми се иска да го правя с теб.

Тухленият старчески дом обгръщаше хълма над тях като шал раменете на старица. Той му предлагаше сигурност на неговата възраст. Сигурност и пълно обслужване. Безгрижие в самия край на живота. Той погледна надолу към лъснатите си обувки. Само преди минута те бяха износени чехли. Какво би могъл да изгуби? Малко сън? Или нещо повече?

Той се усмихна и двамата впиха погледи един в друг. Той се опита да запечата всичко в паметта си. Искаше да си спомня всичко от тази нощ. Целия път надолу, чак до свежия вкус на ром с тоник, който пиха по-късно.

— Не съжалявай — каза тя. — Ще ни бъде весело.

— Без съмнение ще ни бъде. — Той взе ръката ѝ. — Но хайде вече да тръгваме. Искам да изтанцуваме нещо повече от един последен танц.

Камбанката на смеха ѝ ги поведе надолу през сноповете светлина на уличните лампи, наполовина тичащи, наполовина танцуващи между мрачните домове на света на неговите внуци.

Той не се и опитваше да откъсне очи от нея, докато се движеха заедно през музиката и през нощта. Искаше да запамети всяка нейна усмивка, да си спомни всяко нейно движение.

Закусиха в същото кафе, както и предишната нощ, след това отидоха да се разходят. Беше вече след четири и първите слънчеви лъчи осветяваха върховете на околните хълмове с обещание, което и двамата не искаха да спазят.

— Знаеш, нали, — каза той, докато бавно се изкачваха към старческия дом, — че надали ще мога да оставя нещата да продължават така.

— Знам — отговори тя, поглеждайки го в очите. — Нито пък аз. — Проблясък на старост се плъзна през очите ѝ. Тя наведе глава и лицето ѝ изчезна във вълните кестенява коса.

Последната пресечка извървяха мълчаливо, стиснали длани.

— Ще дойдем ли пак утре? — попита я той, спирайки точно до халата и бастуна.

— Тази нощ дойдохме. Бъди сигурен. И двамата го искаме.

— Надявам се, че си права — каза той. — Моля те, бъди права!

Той я целуна, след това се обърна и вдигна халата и бастуна.

Неясните розово лице и бяла униформа на сестрата бавно се откроиха от белия таван над леглото му и оживяха, влизайки във фокус.

— Божичко, Уилиам, ама че спим тази сутрин! — каза сестрата, отгръщайки завивките му. — И защо си спал с халата?

Тя бързаше. Винаги бързаше по тия часове на сутринта.

— Ето, ела насам, за да можем да те измъкнем оттук. — Тя взе бастуна му и го опря на подпорката. След това го хвана за краката, и, поддържайки гърба му, го завъртя в седнало положение на края на леглото.

— Благодаря — каза той. — Оттук вече мога да се оправя и сам.

Тя изхвъркна от стаята, бързайки да разбуди някой друг.

Бяха му нужни тридесет минути, за да отиде до тоалетната и да се облече, влачейки се с помощта на бастуна. В продължение на тридесет минути единственото нещо, за което той можеше да мисли, беше сънят му. Може би оглупяваше, плъзгайки се обратно към миналото, както много от неговите съжители. Винаги беше смятал за недостойно да не приемаш настоящето.

И въпреки това всичко изглеждаше толкова реално. Днес той дори можеше да си спомни името на Сузана. Вчера едва си спомняше, че е сънувал. Днес цялото му тяло още трептеше от спомена за усещането за младост, от танцуването, от рома с тоник.

Сън или не, щеше да отиде и тази вечер. Той се разсмя на глас. Разбира се, ако можеше да отиде.

Нахлузи чехлите, излезе стъпка по стъпка в коридора и пое надолу към трапезарията, присъединявайки се към бавното придвижване на идващите за закуска.

Трапезарията беше голяма стая с висок таван и три реда маси. Много от живеещите в дома вече бяха пристигнали и чакаха по

местата си. Когато той пое към своя стол, една от сестрите го помоли да ѝ помогне с лигавниците.

— Разбира се — отговори той. Преметна лигавниците на свободната си ръка и тръгна към първия ред. Работата му се състоеше в това да ги подава на тези от неговите съжители, които можеха да си ги завържат сами, и да помага на тези, които не можеха.

След като привърши с едната страна на масата, той мина на другата. На първите двама просто подаде лигавниците. Третата беше жена, прикована на инвалидна количка. Той винаги завръзваше нейния, така че закачи бастуна на ръчката на количката и я заобиколи от страни.

— Ето го и лигавника — каза той, като се наведе и преметна връзките около шията ѝ. След това се изправи и ги завърза, повдигайки дългата ѝ сива коса, за да я освободи изпод връзките.

— Благодаря ти, Бил — каза тя тихо, така че той едва я чу, и погледна нагоре към него. Задържа погледа си само за момент и бързо го сведе към коленете си, и дългата ѝ коса падна напред и закри лицето ѝ.

Той я погледна за момент, след това тръгна към следващия седнал до масата. Това не можеше да бъде. Тази осакатена стара дама не можеше да бъде Сузана. Сузана беше пълна с живот и красива и обичаше да танцува.

Той спря с гръб към нея и погледна към бастуна и собствената си сбръчкана ръка. Все още усещаше нежността на нейната ръка, докато се връщаха по пътеката и се целуваха.

Той се обърна към нея.

— Сузана?

Старицата вдигна глава и погледна към него със слаба усмивка. Кафяви петънца покриваха сбръчканата кожа на бузите ѝ. Бузите на Сузана бяха гладки и меки при докосване.

— Съжалявам — каза той. — Мислех, че ти може би си... — Той спря. Сигурно полудяваше. Това не можеше да бъде Сузана. Не беше срещал никого миналата нощ. Беше твърде стар, за да танцува.

— Съжалявам — каза той и се обърна настрани от инвалидната количка. — Трябва да довърша това.

Стори му се, че чу слабо „Бил“. Но когато спря при следващия подред и му подаде неговия лигавник, прегърбената стара дама беше навела глава и косата ѝ покриваше лицето.

Тази нощ, след като сестрата вдигна краката му на леглото, той лежеше буден, надявайки се, че Сузана ще дойде и ще го вземе. Надявайки се, че мечтите му ще му върнат обратно усещането за контрол над собственото му тяло и лекотата, която идва с това да си влюбен.

Но не можеше да заспи.

И Сузана не идваше.

След час той сам смъкна краката си от леглото, и само по халат излезе през тъмния хол на предната врата, която гледаше към паркинга и града отгатак.

Там нямаше никой. Пътеката беше празна. Градските лампи хвърляха снопове светлина, правейки пътеката да прилича на празен, кошмарно дълъг дансинг.

Дежурната сестра го намери навън в полунощ и му се накара, докато го съпровождаше обратно до неговата стая и вдигаше краката му на леглото.

Когато сестрата дойде на следващата сутрин, той я помоли да го остави в леглото този ден. Не можеше да приеме факта, че може би тази стара дама е била Сузана. Сузана беше просто един от неговите сънища. Едно изпълнено желание без реално съответствие. Може и да умираше, но нямаше намерение да си позволи първо да си изгуби разсъдък. Тук имаше твърде много хора, които живееха в свои собствени светове, игнорирайки това кои са и къде са. Той знаеше кой е и къде се намира. Беше стар и живееше в старчески дом. И не можеше да танцува.

Около два се чу слабо почукване на вратата и старата дама от закуската бавно вкара количката си в стаята.

— Извинявай, Бил — каза тя. — Не те видях на закуската и на обяда. Просто исках да видя дали си добре.

Бил усети, че стомахът му се свива на топка, докато се повдигаше на лакти и се обръщаше към нея. Тя беше завързала дългата си сива коса отзад, така че тя падаше върху облегалката на инвалидната количка.

— Добре съм.

Старицата погледна към ръцете си, сгърчени в артритни подутини в скута ѝ. Сигурно е било много болезнено да докара

количката дотук с тези ръце. Мълчанието се промъкна между тях като затваряща се врата. Тя се опита да каже нещо, но Бил я прекъсна.

— Как е името ти?

Тя вдигна бавно глава, докато можеше да го погледне право в очите.

— Сузана.

Той рухна в леглото. Това беше просто някакво ужасно съвпадение.

— Бил, добре ли си? — запита тя, приближавайки количката до леглото му. — Нещо не е наред ли?

— Нищо. — Той се обърна и погледна към нея. Беше й нужно усилие, за да държи главата си на едно ниво с неговата. Той виждаше как болката прокарва още повече линии върху набразденото й от времето лице. Но очите й бяха спокойни и чисти. Той познаваше тези очи. Беше гледал в тях преди.

— Сънувах един сън — каза той бавно. — От две нощи сънувам, че танцувам с момиче на име Сузана. Бях отново млад.

— И аз сънувах, че танцувам — каза Сузана. — Танцувах с теб.

— Как може да сънуваме едно и също? Звучи неразумно.

— Може би не е било сън.

Той се обърна към прозореца с подобните на дъски венециански капаци.

— Това беше сън. Беше мой сън.

Тишината отново запълни пространството между нейния стол и неговия креват. Част от него искаше да й каже, че й вярва. Тази част искаше да танцува тази нощ отново. Но умът му побеждаваше сърцето и казваше, че това не може да е истина. Той беше стар. Това беше факт. Беше танцувал, когато беше млад. Сега му беше време да умре. И щеше да умре без да загуби връзката с реалността.

— Съжалявам, че се чувствуваш така — каза тя меко. — Това беше и мой сън. Просто исках да бъда щастлива. Но не може да се върнем, ако не вярваш. Ще ми липсва смехът.

— Погледни се — каза той, обръщайки се към нея. — Ти не можеш да танцуваш. Защо да претендираш? Защо просто не приемеш това, че си стара, и да се примириш?

— Бил, тъжно ми е да гледам колко упорито се връщаш все към това време и място. Погледни навътре. Наистина ли се чувствуваш

стар?

— Аз съм стар.

— Не. Погледни навътре, чак до душата, която е Бил. Забрави обвивката. Усещаш ли се стар там, вътре? Или се чувствуваш като мен, като че ли там не е минало чак толкова време? Аз съм просто едно младо момиче, опитващо се все още да научи нещо, заключено в тяло, което всеки смята за твърде старо за каквото и да било освен за да седи. Не искам да седя. Искам да танцувам всеки танц всяка нощ.

— Тогава обясни ми как ние...

— Не мога да обясня нищо. Просто вярвай, че отвътре все още си млад. Не слушай това, което сестрите и семейството ти ти казват. Техните тела са още млади. Те не са разбрали, че понякога най-младата част от живота ти е когато тялото ти остарее.

— Но ако това не е било сън, тогава как ще се върнем? Бях навън миналата нощ и не стана нищо.

— Просто вярвай, че ще стане. — Тя остави за момент тишината да изпълни пространството между тях, след това я прогони с шепот:

— Спомням си, че когато бях малка, наистина вярвах, че Джуди е намерила истински свят отгатак дъгата^[1]. — Тя се разсмя тихо. — И все още вярвам.

— И аз също — каза той.

— Добре. Ще се срещнем тази нощ. — Без да погледне назад, тя завъртя с дланите на осакатените си ръце количката и я подкара към вратата.

Той лежеше, гледайки към отворената врата, през която беше излязла тя, без да забелязва минаващите по коридора от и към дневната. Ако всичко, което беше нужно, е той да вярва, тогава той щеше да вярва. Можеше да го направи. Нищо не го задържаше тук.

Той огледа стаята внимателно. Мозайка на пода, за да се движат по-лесно леглата и количките, ограничителите на леглото, за да не пада той нощем, едно малко бюро, което никога не използваше, и едно огледало, в което се боеше да се погледне. Това ли беше реалността? Как, по дяволите, беше стигнал дотук?

Сестрата го събуди, за да го попита ще слезе ли за вечеря, или да му я донесат. Беше сънувал как някога, пряко волята на жена си, се беше качил на балон. Беше на двадесет и седем години, и мислеше, че

ако балонът се откъсне, той може би ще намери... Балонът беше здраво привързан за земята и не се откъсна.

— Тази вечер ще я пропусна — каза той. — По-късно ще изляза да вечерям и да потанцувам.

Сестрата се усмихна и постави ограничителя.

Той лежеше, гледаше линиите по белия таван и мислеше, че наистина вярва. Мислеше за вкуса на ром с тоник и за дъха на парфюма на Сузана. Съсредоточи се върху стъпалата си и си припомни усещането на дансинга, движещ се под леките му стъпки. Слушаше музиката. Музиката, която го обгръщаше, и която той познаваше.

И музиката на последния танц го пое.

Студеният нощен вятър ровеше пръсти в кестенявата му коса. Той плесна с ръце и се разсмя, след което бързо съблече халата и го захвърли заедно с бастуна в храстите. Никога вече нямаше да има нужда от тях отново. Сузана го чакаше на пътеката, усмихвайки се.

Той се обърна към нея и попита:

— Помниш ли ме?

— Разбира се — отговори тя. — Танцуваш чудесно.

[1] Става дума за популярна американска приказка — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.